

La dotació del premi
serà de 3000 euros.
Als premiat, s'edificarà i
inscriurà en català l'obra
de presentació al setmanari
EL TEMPS abans del 30 de
setembre.

Per contacte ordinari:
CD ROM o disc dur i
Edicions del País Valencià
(Premi Ramon Barnils)
Carrer de Sant Ferrat, 12.
46001 València

o per correu electrònic:
premi.barnils@eltemps.net

L'obra guanyadora serà publicada
al setmanari EL TEMPS

El premi es farà públic durant
l'acte de lliurament del XXVII
Premis Octubre que tindrà lloc
a València en dia 25 d'octubre
de 2008.

VIII Premi de Melòdisme d'investigació Ramon Barnils

Per a més informació
Octubre Centre de Cultura Contemporània
Carrer de Sant Ferrat, 12.
46001 València
Tel. 96 353 51 00
premi.barnils@eltemps.net
www.eltemps.cat

ELTEMPS

De llistes i classificacions de cançons, n'hi ha un bon grapat. N'hi ha de tots els colors i temàtiques. En aquesta ocasió hem volgut assenyalar aquelles cançons que han posat banda sonora a la nostra vida individual i col·lectiva. Un inventari, és clar, sempre sota sospita i subjectivitat. Una llista d'aquelles cançons que d'una manera o una altra han conformat la nostra memòria sentimental aquests darrers cinquanta anys.

AL VENT

Raimon

A punt de complir el primer mig segle de vida melòdica, el cant simbòlic de Raimon va transformar la música popular realitzada a l'estat espanyol que passà del du-du-du-a al diguem no-no. Va servir de motor accelerador per a la Nova Cançó i banda sonora que il·luminà els anys 60. La crònica sentimental i contemporània del nostre país té en aquesta cançó el pròleg i el canvi de rumb de sensibilitat.

SE'N VA ANAR

Salomé

Mai no vam saber si el misteriós viatger de la cançó era el protagonista d'una frustrada història d'amor o es tractava d'un exiliat opositor al franquisme. Tant se val. En aquesta ambigüitat emocional, cal anotar segurament un dels encerts de la malenconiosa composició. Salomé en va fer balada apassionada de la nostra incorporació a l'era neocapitalista, quan Miramar era el centre del món i les xiques podien ser reines per un dia el diumenge a la televisió.

D'un temps, d'un país i unes cançons

D'“Al vent” de Raimon a les “Paraules d'amor” serratianes, de la “Noia de porcellana” de Pau Riba al “Festa Major” de La Trinca. Repassem les cançons que han escrit la crònica sentimental d'un temps i d'un país.

L'HOME DEL CARRER

Pi de la Serra

EL TEMPS

Mentre el país celebrava l'entrada al supermercat de les meravelles i els electrodomèstics a terminis, dels banys del sol i la crema bronzejadora, “L'home del carrer” passejava la invisibilitat pel bulevard dels somnis esquinçats en companyia d'uns altres desheretats de la terra. Pi de la Serra li va fer el seu tribut a colps de tendresa i ironia, i certificà de passada la seua existència en l'Espanya dels 25 anys de pau.

MARIE MARIE

Els Quatre Z

Per als universitaris valencians dels anys 60, aquesta cançó fou una mena

de bàlsam melòdic mentre feien el seu accés accelerat del sindicat franquista al sindicat democràtic. Original de Gilbert Becaud i Pierre Delanoe, el futur historiador Alfons Cucó va transformar els literats originals de la cançó, Baudelaire i Chateaubriand, en Ausiàs March i Joan Fuster com a objectes de lectura redemptora a la presó.

PARAULES D'AMOR

Joan Manuel Serrat

EL TEMPS

Entre més mèrits, ha aconseguit que diverses generacions facen pinya i cor unitari mentre canten les “paraules d'amor, senzilles tendres...” Fa quaranta anys semblava una melodia més pròpia d'un home de cinquanta anys que d'un jove de vint. El pas del temps ha aconseguit envellir-la sense que s'hi noten les arrugues i fer-la entrar al cançoner dels nostres clàssics amb la “Rosó” i “L'emigrant”.

NOIA DE PORCELANA

Pau Riba

Com Bob Dylan amb “Like a Rolling Stone”, Pau Riba fa un salt estilístic en la cançó en català i, de passada, en la correspondència amorosa. La cançó acompanyarà les primeres escapades a Formentera i el descobriment del paisatge *hippy*. Els fills renunciaven al vestit-jaqueta del pare i optaven per la camisa de flors que havia posat de moda un cantant francès anomenat Antoine. Riba, des de les trinxeres del folk-rock, posava les primeres càrregues de dinamita —com també féu Jaume Sisa— en els interiors costumistes de la Nova Cançó.

KUMBAIÀ

Grup de Folk

Cançó multiusos que tant es feia servir per a celebració eucarística postconciliar com s'usava de cant de germanor escoltista a la vora del Montseny. El Grup de Folk, malgrat la seua vida efímera, va aconseguir que el personal es familiaritzara amb els ritmes i les melodies més exòtiques, i s'avançà al bom de la *world music*. La cançó també ha acabat donant nom estigmatitzador als hereus del post-hippisme.

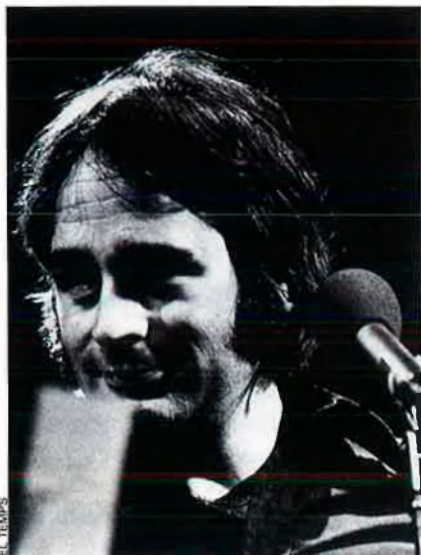
L'ESTACA

La genealogia de la cançó ens remet al Maig del 68 i la contestació juvenil al poder establert. Després passà a la resistència antifranquista i esdevingué el *Bella Ciao* autòcton. Abans de la irrupció d'internet i les autopistes digitals, *L'estaca* començà a viatjar per mig Europa com a cant d'insurrecció. Prova de la versatilitat de la cançó és que l'equip de rugbi USAP de Perpinyà l'ha adoptada com a himne esportiu. Fins i tot va ser reclamada pel cos de policies en vaga, cosa que disgustà el seu creador.

HOMENATGE A TERESA

Ovidi Montllor

La Teresa d'Ovidi Montllor passà a formar part de l'inventari onomàstic de

la Cançó amb la tieta serratiana i l'avi Siset. Ovidi Montllor traslladava el seu Amarcord neorealista i alcoià a l'univers de la Cançó i deixava testimoni de les terribles seqüeles del franquisme. Les noves generacions musicals n'han posat en relleu la vitalitat i el contingut sense data de caducitat.

FESTA MAJOR
La Trinca

La Catalunya popular –la de “la costellada i la broma grassa”, en paraules de l'escriptor Jaume Picas– va irrompre amb La Trinca en l'horitzó de la Nova Cançó. El tema, que donava títol al disc, expel·lia una forta ventada d'aire rural i posava l'accent domèstic sobre el perfil de la Barcelona cosmopolita de la *gauche divine* i els gratacels de Coderch. La Trinca succeïa Serrat com a màxim venedor en català.

REMENA NENA
Guillermina Motta

La fonètica xava de Guillermina Motta anunciava el retorn del cuplet barceloní, del Bataclan i l'Edèn, i la frivolitat com a arma de seducció massiva. La nostàlgia es vestia d'estètica *camp* i el gust feia l'ullet al kitsch. El país que no havia viscut la guerra descobria la *joie de vivre* i el llenguatge desvergonyat abans de la invenció dels correctors d'estil i la moral nacional-franquista. Al cap i a la fi, l'alegria de retrobar-se

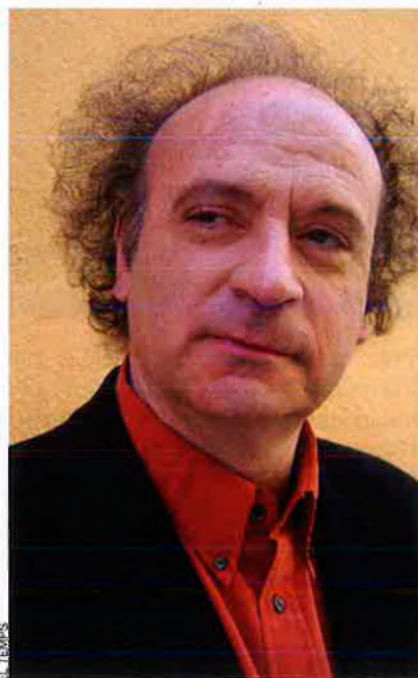
amb un passat col·lectiu més lliure i desinhibit.

L'ÀGUILA NEGRA
Maria del Mar Bonet

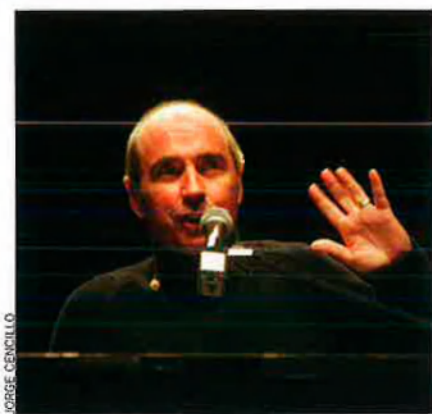
Els primers anys 70 aquesta cançó arribava misteriosa i reveladora als primers equips de música que havien reemplaçat els vells *pick-ups*. Delfi Abella l'havia traduïda del francès i l'havia traslladada de la veu de Barbara a la de Maria del Mar Bonet. La cançó va servir perquè moltes parelles s'enamoraren en la intimitat alliberadora de la discoteca mentre el gran ocell negre planava per la pista de ball en cerca dels amants ocults...

QUALSEVOL NIT POT SORTIR EL SOL
Sisa

Himne contracultural o cançó de bressol lisèrgica de la generació *underground* i laietana. Jaume Sisa declamava la seua pregària surrealista per un món de ficció i màgia que irremediablement havia quedat arraconat pels nous herois de la televisió i el cinema. La infància com a territori dels nostres somnis i desigs sobre un paisatge d'ombres xineses que dibuixaven la llarga nit del 1975...

VIATGE A ÍTACA
Lluís Llach

Abans que els creuers inundaren a tall d'autopista la Mediterrània, Lluís Llach organitzava el primer tour operador cap a la utopia i els somnis llibertaris. Ulisses i Kavafis li servien de guia i els versos traductors de Carles Riba, de llibre de ruta. El viatge a Ítaca tingué la primera escala la nit del 20 de novembre del 1975, però, com deia la cançó, calia anar “més lluny” i el creuer va continuar el viatge com a teràpia correctiva i manual d'autoajuda en èpoques de depressió i crisi d'identitat col·lectiva.

L'OU COM BALLA
Companyia Elèctrica Dharma

La cançó de l'estiu que obria el carnaval democràtic i llibertari després de la dictadura. L'energia es manifestava a través del cos i del ball, i la festa, com a espai de totes les llibertats, individuals, col·lectives, sexuals... Ara més que mai, la gran avinguda de Salses a Guardamar es posava de llarg i festa i carrer major. Una nit de Sant Joan sense clausura ni eixida del sol.

LA GAVINA

Marina Rossell

Mentre la meitat del país començava a guardar banderes i pancartes reivindicatives –més endavant caldrà desempolsar-les de nou–, l'havanera del mestre Frederic Sirés ens traslladava a un temps i a un país imaginari no tan convuls ni tan desordenat, sense tantes urgències democràtiques ni sigles de partits. L'evocació enyoradissa d'un passat que s'envolava a ritme d'havanera.

TIO CANYA

Al Tall

A cavall del romanç vuitcentista i la sociolingüística, Tio Canya resumia la història contemporània del poble valencià en forma de telenovel·la –abans de l'aparició del tàndem Benet i Jornet/Rodolf Sirera– i argumentació èpica. L'aplec assenyala el seu màxim punt d'invocació popular i el crit de País Valencià, la seua demarcació geogràfica i vindicativa.

AMICS PER SEMPRE

Los Manolos

La Barcelona olímpica de Pasqual Maragall, alegre i confiada, creient en la puntualitat dels trens i en l'aigua potable com a font de consum inesgotable, donava la benvinguda fraternal a ritme de rumba i cant d'amistat a turistes i forasters. La ciutat començava a transformar-se en un gran parc temàtic amb Gaudí com a hereu de Walt Disney i els carrers, sobretot de la ciutat vella, assolien la magnitud del pixum i l'estètica de *souvenir*.

MALLORQUINS I CATALANS

Tomeu Penya, el cantant de Lluçmajor, abans d'autoproclamar-se rei del country insular, va fer la seua aportació col·loquial a la *identikit* dels Països Catalans. L'humor servia d'ambaixada volant entre els dos territoris units per la companyia Transmediterrànea i la llengua del beat Lluç. Uns anys abans l'actriu Mary Santperè i el còmic Xesc Cortezà ja havien fet la seua versió còmica i sobre l'escena d'uns altres mallorquins i catalans.

BOIG PER TU

Sau

El concert del palau Sant de Jordi del 1991 va significar l'operació triomf

del rock català. *Boig per tu* es coronava com a balada de la generació de l'estatut i cançó bandera per a degustar entre pares i fills. La mort de Carles Sabater la féu entrar en la llegenda del *showbiz* i en el panteó dels nostres mites melòdics.

L'EMPORDÀ

Sopa de Cabra

L'èpica del rock and roll trobava en el grup gironí liderat per Gerard Quintana la reencarnació comarcal. Un vegada més, el "viu de pressa, mor jove i deixa un cadàver bonic" esdevenia consigna a l'ombra del Montgrí i l'ase com a adhesiu identitari. Tota una generació que feia seu l'esperit i la mística del rock.

BON DIA

Els Pets

Des del sud del Principat arribava aquesta salutació reivindicativa que invitava a la festa i a la celebració d'un paisatge humà, rural i pròxim. Un sud amb crisi de fruita seca i sentiment de marginació que defensava la quota de felicitat en el paisatge musical català i apostava pel bon humor com a codi de barres.

ALEGRIA

Antònia Font

Govern en crisi i tripartits fent equilibri, societat amb dèficit identitari i infraestructures en ruïnes, estatut sota sospita i boicots nadalencs... Els mallorquins Antònia Font, a tall d'antídoto, posaven en circulació la seua medecina lírica i musical i servien d'elixir estimulants per al panorama musical català que s'obria a tots els ritmes i a totes les estètiques.

Carles Gámez